

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 976/2025
30.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Драгане Миросављевић, Добриле Страјина и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Саша Стевановић, адвокат из ..., против тужене Здравствене установе „Апотека Врање“ из Врања, коју заступа Градско правобранилаштво Града Врања, ради заштите од злостављања на раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 631/2024 од 11.10.2024. године, у седници одржаној 30.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против ставова првог и другог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 631/2024 од 11.10.2024. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиле изјављена против ставова првог и другог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 631/2024 од 11.10.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против ставова трећег и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 631/2024 од 11.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању П1 8/22 од 23.02.2023. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца претрпела злостављање на раду од стране директорке ББ као одговорног лица тужене Здравствене установе „Апотека Врање“ и то у периоду од фебруара 2016. године закључно са 28.12.2016. године, и то радњама које су предузете од стране директорке ББ све ближе описане у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена Здравствена установа „Апотека Врање“ да тужилци на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части исплати износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.02.2023. године као дана пресуђења до коначне исплате у року од 15 дана

од пријема пресуде, док је одбијен захтев тужиле за исплату већег износа од признатог до траженог износа од 400.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужили на име трошкова парничног поступка плати износ од 371.050,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде у року од 15 дана од дана пријема пресуде до исплате. Допунском пресудом Вишег суда у Врању П1 8/22 од 20.12.2023. године одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења 23.02.2023. године до коначне исплате у року од осам дана од пријема пресуде, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 631/24 од 11.10.2024. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Вишег суда у Врању П1 8/22 од 23.02.2023. године у одбијајућем делу става другог изреке и допунска пресуда Вишег суда у Врању П1 8/22 од 20.12.2023. године и у том делу жалба тужиле је одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Врању П1 8/22 од 23.02.2023. године у ставу првом изреке и одбачена тужба тужиле. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става другог изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиле да јој тужена на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом од 23.02.2023. године као дана пресуђења до исплате, као неоснован. Ставом четвртим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде и обавезана тужила да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 124.500,00 динара у року од осам дана од пријема отправке пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, позивајући се и на одредбу члана 404. ЗПП.

Према члану 420. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан. Ставом другим изреке другостепене пресуде (који представља решење) првостепена пресуда је укинута и тужба тужиле одбачена. Како се сходно цитираном члану 420. став 1. ЗПП решење којим се одбацује тужба не одлучује мериторно о тужбеном захтеву то ревизија тужиле у том делу није дозвољена.

Предмет правне заштите у овој правној ствари у смислу посебне ревизије је и накнада нематеријалне штете за претрпљени страх, част и углед. Међутим, основаност захтева по тим основама зависи од сваког појединачног случаја и утврђеног чињеничног стања. У конкретном случају не постоји потреба за уједначавањем судске праксе јер побиијана пресуда у том делу не одступа од судске праксе у сличним ситуацијама, а не постоји ни потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, нити потреба за новим тумачењем права.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредби члана 404. став 2. ЗПП у вези члана 420. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије тужиле одредбом члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 441. ЗПП и утврдио да ревизија није дозвољена.

Према члану 29. став 4. Закона о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС“, број 36/2010), спор због злостављања на раду или у вези са радом је радни спор. Ставом 5. истог члана прописана је сходна примена Закона о парничном поступку у споровима за остваривање судске заштите због злостављања на раду или у вези са радом, уколико Законом о спречавању злостављања на раду нису предвиђена посебна правила.

Према члану 441. ЗПП, ревизија је дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа.

Према члану 403. став 3. ЗПП ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Законом о спречавању злостављања на раду нису предвиђена посебна правила о дозвољености ревизије. Зато се у спору ради утврђења злостављања на раду, који представља радни спор, сходно примењују правила о дозвољености ревизије из члана 441. ЗПП, а у делу који се односи на потраживање у новцу (накнаду штете) члан 403. став 3. ЗПП.

Тужба у овој правној ствари са захтевом за утврђење злостављања на раду и накнаде нематеријалне штете поднета је 05.05.2016. године, а побијани део правноснажне пресуде је 400.000,00 динара.

Како се у конкретном случају не ради о спору из члана 441. ЗПП, а вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Из тих разлога Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке на основу одредбе члана 413. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду (у преиначујућем делу) применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а непотпуно и неправилно утврђено чињенично стање није законски основ за ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене на неодређено време на пословима ..., од 1998. године, а ове послове је обављала и по основу анекса уговора о раду број .../... од 30.09.2014. године. Због доношења Програма рационализације радних места код тужене установе тужила је оглашена технолошким вишком решењем број ... од 28.04.2016. године. Након налога инспекције рада решењем од 24.06.2016. године одложено је извршење одлуке о отказу

уговора о раду до правноснажног окончања судског поступка а решењем инспекције за рад од 09.08.2016. године наложено је туженој установи да омогући тужили да обавља конкретне послове у складу са стручним спремом. Решењем од 04.07.2016. године тужила је враћена на рад као нераспоређено лице. Тужила наводи да је била изложена разним облицима злостављања на раду од стране директорке ББ. Радње су ближе описане у тужби и то за период од почетка фебруара 2016. године до 28.04.2016. године како се злостављање наставило, то је поднеском од 14.10.2022. године тужила обухватила и радње од јула 2016. године до 28.12.2016. године. Последња радња по наводима тужиле која представља злостављање на раду извршена је 28.12.2016. године.

Полазећи од одредби члана 6. и члана 29. став 1. Закона о заштити злостављања на раду првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле и утврдио да је тужила претрпела злостављање на раду од стране директорке ББ као одговорног лица тужене Здравствене установе „Апотека Врање“ и обавезао тужену да тужили на име повреде угледа и части исплати 100.000,00 динара док је одбио тужбени захтев за износ до 400.000,00 динара, као неоснован. Допунском пресудом од 20.12.2023. године првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле за исплату накнаде нематеријалне штете по основу претрпљеног страха за износ од 100.000,00 динара.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда у погледу усвајајућег дела тужбеног захтева. Закључио је да је тужила у тужби обухватила период злостављања на раду од фебруара 2016. године закључно са 28.12.2016. године. Поднеском од 04.10.2022. године описане радње се наводно битно разликују од радњи које су обухваћене тужбом. При томе полази од одредбе чл. 13. и 14. став 1. Закона о спречавању злостављања на раду где је прописано да је рок застарелости за покретање поступка за заштиту злостављања одређен у члану 22. истог закона где је прописано да право на подношење захтева за заштиту од злостављања код послодавца застарева у року од шест месеци од дана када је злостављање учињено. Рок из става 1. овог члана почиње да тече од дана када је последњи пут извршено понашање које представља злостављање. Тужила наводно није у тужбеном захтеву определила које то радње понашања представљају радњу злостављања на раду због којих се тражи заштита поднеском од 29.11.2018. године није определила тужбени захтев у погледу главне ствари све до 04.10.2022. године па је закључио да је рок за подношење тужбе за заштиту о злостављању на раду застарео. По налажењу другостепеног суда последња радња која по наводима тужбе представља злостављање на раду је извршена 28.12.2016. године када је тужили дат радни налог за рад у јединици за издавање лекова „...“ односно најкасније до 31.12.2016. године како је наведено у поднеску од 04.10.2022. године. Закључује да је рок који је прописан назначеном одредбом преклузивне природе те да првостепени суд није правилно оценио благовременост поднете тужбе и није одбацио тужбу већ је поступао по њој и донео мериторну одлуку, а тај пропуст је отклонио другостепени суд. Како није утврђено да постоји злостављање на раду то је закључио да је неоснован тужбени захтев тужиле за накнаду нематеријалне штете па је у том делу пресуду преиначио и одбио тужбени захтев а потврдио првостепену пресуду у одбијајућем делу за накнаду нематеријалне штете као и допунску пресуду у том делу.

По оцени Врховног суда, створена је одређена правна ситуација која везује и Врховни суд. Другостепени суд је првостепену пресуду у делу којим је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужила претрпела злостављање на раду укинуо и

тужбу одбацио, па Врховни суд не може одлучивати о ревизији тужиље као посебној ревизији у смислу члана 404. став 1. ЗПП а детаљни разлози дати су у претходном делу ове пресуде (на овакав начин није мериторно одлучивано о захтеву). Сходно томе, пошто правносжаном пресудом није утврђено да је тужиља претрпела злостављање на раду, нема ни основа за усвајање тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете по том основу. Из тога произлази да је и одлука другостепеног суда у ставу трећем изреке правилна. Стога се не могу ни прихватити наводи ревизије тужиље у погледу погрешне примене материјалног права.

Правилна је одлука суда о трошковима поступка.

На основу напред изнетог, сходно члану 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**